

Autismus na scéně Divadla A. Dvořáka

Jiří P. Kříž

Autismus je téma atraktivní pro literaturu, film i divadlo. Množí se i na českých jevištích.

Podivný případ se psem Simona Stephense (*1971) podle novely o deset let staršího Marka Haddona dorazil po Městském divadle Brno, Kladně a Liberci

Janusz Klimsza stvořil svou nejúspěšnější inscenaci několika posledních let

také do ostravského Národního divadla moravskoslezského.

V překladu Jiřího Joska se hry o mladém, možná příštím matematickém géniovi – to autismus nevyklučuje, jednou z nejnámějších osobností postižených touto anomálií byl Albert Einstein – ve zkušebně Divadla Antonína Dvořáka ujali Janusz Klimsza s jednou z nejmladších dramaturgyní na tak významném postu, jakým je činohra NDM, Dagmar Radovou (*1981).

S vidlemi v zádech

Pro lidi, kteří ve vlastní „normalnosti“ považují autismus za úchytku, je třeba uvést, že pacienti, kteří trpí tzv. Aspergerovým syndromem, jsou jenom méně



Foto PRAVO – JIŘÍ P. KRÍŽ

Robert Finta v roli Christophera a Lada Bělašková jako jeho učitelka Siobhan.

komunikativní, doslovní, proto mají potíže s metaforami a přirovnáními, úzce vyhranění, často dezorientovaní, pedantští. Když

se autista rozhodne s vámi nekomunikovat, umí v té chvíli být důsledný.

Autismem trpí také Christop-

her v Podivném případě se psem. Je mu právě patnáct let, tři měsíce a dva dny. Dokáže vyjmenovat všechny státy světa, jejich

hlavní města. A zná prvočísla až do 7507... Ten pes leží hned na začátku hry mrtvý v zahradě se zabodnutými vidlemi v zádech.

Klimsza zvolil pro vyprávění dynamické prostředí reflektující rodinné zázemí Christophera, jeho terapie a detektivní zápletku při pátrání po vrahovi psa Wellingtona. Přitom pomalu už dospívající hrdina podnikne cestu do Londýna za matkou, která žije s jiným partnerem. A má složit individuální maturitní zkoušku.

O zvláštních zákoutích

V komorním prostředí zkušebny stvořil Janusz Klimsza, který se zatím neúspěšně zhlédl v Bohumilu Hrabalovi (v Ostravě Postřižiny, v Budějovicích Bambini di Praga), svou nejúspěšnější inscenaci několika posledních let. Postavil ji na hereckých výkonech.

Mezi nimi vévodí Robert Finta v obtížné charakteristice Christophera. S ním tak trochu absurdní postavy hrají Lada Bělašková (učitelka Siobhan), František Strnad (jeho otec Ed), Alexandra Gasnářková (paní Alexanderová), Renáta Klemensová (Christopherova matka Judy). Další početné figurky tvoří Pavlína Kařková, David Viktora, Vladimír Čapka, Jiří Sedláček a Petra Lorencová. Všichni hrají na téma zvláštních zákoutí našeho světa.